

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

2. søndag i påsketiden - 07.04.2013

Prekentekest: Joh 20,24-31

Lesetekst I: Jes 45,5-8

Lesetekst II: 1 Pet 1,3-9

Salig fred til alle tomaser

Denne andre søndagen i påsketiden har vi en spennende tekst med mange viktige elementer om forståelsen av Jesus med røtter i GTs Gudstro, og om tvil og tro. Møtet med Tomas, de andre disiplene og Jesus, kan gi oss mye godt til tro og liv!

Først litt kort om hvert vers:

Vers 24: Vi møter Tomas, en av de tolv. Tomas hadde ikke vært sammen med dem når Jesus hadde vist seg om kvelden den første dag i uken. Kanskje var han fortvilet og pleiet sin egen sorg over at Jesus var borte, eller kanskje var han begynt å tvile på hele Jesusprosjektet som han og hans meddisipler hadde satset flere år på? Kanskje var han en tviler eller en melankoliker som holdt seg for seg selv? Legg merke til den spesielle uttalelsen av Tomas i Joh 11.16. Foran den i vers 14-15 sa Jesus rett ut: «Lasarus er død. Og for deres skyld er jeg glad for at jeg ikke var der, så dere kan tro. Men la oss gå inn til ham». «Da sier Tomas: Vi blir også med så vi kan dø sammen med ham».....

Sår og naglemerker

Vers 25: Disiplene jubler, vi vil kanskje si at de vitner til Tomas om at de har sett Herren. Herren er ordet fra GT som av og til brukes om Jesus. Ofte står det i GT Herren Gud, Herren Israels Gud eller bare Herren, som navn på Ham vi ville ha sagt Gud om. Det er ikke tilfeldig at Jes 45,5-8 er lesetekst denne søndagen. Se for eksempel vers 5a: "Jeg er HERREN, ingen annen. Det finnes ingen annen gud enn jeg". Disiplene har sett Herren, så de benevner nå Jesus med samme navn som Israels Gud. Da er det sterkt at en av de tolv tviler på Jesus fortsatt, og på de andre som er så overbevist. Han vil ikke bare, slik som de andre disiplene i følge vers 20, «se Jesu hender og hans side». Dette hadde disiplene sikkert fortalt at han hadde vist dem. Tomas demonstrerer da sin vantro eller kanskje heller protest ved å si at han både vil se og stikke fingeren i naglemerkene og i sårene i hans side. Får jeg ikke det, «kan jeg ikke tro», sier en av de tolv som har fulgt Jesus i tykt og tynt.

Gjennom låste dører

Vers 26: Åtte dager senere var de igjen samlet. De hadde kanskje sin «gudstjeneste» på første dag i uken. Jesus kommer inn gjennom låste dører. Plutselig er han der og sier sin hilsen: Fred være med dere! De får altså motta Guds fred fra den oppstandne selv.

Vers 27: Denne gangen var også Tomas med og Jesus tar seg av ham spesielt. Han svarer helt konkret på hans tvil fra vers 25 over. -Kom med fingeren din og hånden din og stikk den i min side! Den oppstandne Jesus er ikke i tvil om hva Tomas hadde sagt og hva han ville gjøre for ham. Jesus viser sin allvitenhet, og han viser sin kjærlighet til disippelen og går til aksjon.

Vers 28: Det viser seg at møtet med Jesus har forandret alt. Tomas svarer på dette med en flott bekjennelse eller utrop direkte til Jesus: Min Herre og min Gud. Tvilen er veket unna og han kjenner igjen Jesus. Når han bruker så store ord, er det vel fordi han også tenker på alt han har opplevd sammen med ham tidligere. Nå ser han at det er denne Jesus han kjenner, som også hang på korset og som har sårmerkene. Han er ikke død. Han lever likevel. Vi har kommentert ordet Herren. I tillegg ligger vel den norske betydningen herre, sjef eller den jeg følger, i det. Gud, den høyeste er hans herre; Han sier jo min Herre og min Gud, altså hans egen Herre og Gud. Thomas bekjenner og roper ut sin tro, altså istedenfor sin tvil og protest. Det er en bekjennelse som er sterk slik som den Peter i sin tid ga: Du er den levende Guds Sønn. Tomas er blitt ført veien fra protest til bekjennelse av Jesus selv. Tvileren bidrar til å styrke den oppsummeringen som Johannes gir av Jesus og sitt evangelium i:

For at vi skal tro

Vers 31: -Disse ord er skrevet ned for at dere skal tro at Jesus er Messias, Guds Sønn, og for at dere ved troen skal ha liv i hans navn.

Johannes har også brukt Tomas som sannhetsvitne både om forståelsen av Jesus og om at det er troen som gjelder. Dessuten gir troen liv. Det nye i dette verset er ordet Messias. Disiplene har jo med ordet Herren satt Jesus inn i GT-tradisjonen eller inn i det jødiske Gudsbildet vi kjenner derfra. Tomas fortsatte å bekjenne seg til Jesus som denne Gud som sin Herre. Og Johannes tillegger her Jesus å være den lovede Messias eller Frelser, han som loven og profetene hadde snakket om. Jesus var den salvede som skulle komme, og det sier Johannes at han har vist i sitt evangelium, også med tegn som som vers 30 nevner.

Vers 29: Mellom Tomas' bekjennelse og avslutningen har vi «Jesu kommentar» til Tomas' tro og bekjennelse. Han bebreider nok Tomas litt for at han måtte se Jesus på nytt helt konkret med sårene for å tro, men han har hørt hans bekjennelse. Jesus omtaler ham nå likevel som en troende: «Fordi du har sett meg, tror du. Salige er de som ikke ser, og likevel tror.» Johannes understreker denne siden ved troen, å tro selv om en ikke ser, før han omtaler det han har skrevet ned. Det normale etter at Jesu jordeliv er over, er jo å tro uten å se. Men Johannes har i sitt evangelium «skrevet for at dere skal tro»!

Mange preke-muligheter

Så må vi spørre: Hva preker vi så om denne søndagen? Personlig synes jeg teksten har en rekke poenger å tale om og som kan anrettes på flere måter. Noen av eksemplene nedenfor er ganske like, men har forskjellige vinklinger likevel:

- Om «Vi har sett Herren!», Om Gud og Gudstro, Gudstroen vi har fått fra jødene i det gamle Israel gjennom GT.
- Om Jesus som Gud og Herre(n), både som troslære og i livet.
- Om Jesus som Israels lovede Messias slik utlagt i GT. (For jøder, hedninger og for deg og meg, i dag).
- Om tvil og tro.
- Fra tvil til tro.
- Fra protest til innholdsrik bekjennelse
- Tvilen kan komme til alle, men la bibelteksten overbevise deg

- Om tvilen som endog her kom fram helt inne i disippelkretsen, men om ikke å bli stående i tvil og protest.
- Salige er de som ikke ser, og likevel tror!
- Om troen som bekjennelse til den Gud vi har lært å kjenne som Israels Gud.
- Troen og bekjennelsen til Gud og Jesus er en bekjennelse til Jesus som Messias, Guds Sønn.
- Utfordre til å tro på Ham som vi ikke kan se, men som en blir salig ved å tro på
- Om uttrykket: Fred være med dere. Plutselig står han der i låste rom og sier dette, også i dag!

Lykke til med å formidle Ordet denne dagen!

Torgeir Flateby

Teolog, med pedagogisk tilleggsutdanning. Generalsekretær i KFF, Kristne Friskolers Forbund, i mange år fram til 2012, styreleder i Den Norske Israelsmisjon

flateby@kff.no